

ORIENTACIONS PER A LA REALITZACIÓ DE LES ADAPTACIONS CURRICULARS DIRIGIDES A L'ALUMNAT AMB GREUS DIFICULTATS D'APRENENTATGE

Dins del col·lectiu d'alumnes que hi ha a l'Institut ens trobem amb un grup que requereix d'un treball especialment adaptat. Es tracta de l'alumnat que passa de primària a secundària amb un dictamen de matrícula o amb un informe de l'EAP.

Les necessitats educatives d'aquests alumnes serien, entre d'altres, les següents:

1. Hàbits de treball i procediments bàsics

- Ajuda per organitzar i planificar el treball
- Sistematització de l'ús de l'agenda
- Organització de la carpeta
- Atenció regular a classe
- Demanda d'ajuda
- Seguiment de les normes de la classe
- Ritme de treball regular per a la realització de les tasques
- Autonomia en l'ús dels materials, dossiers individuals, etc.
- Presentació acurada de les activitats
- Dificultats per entendre les explicacions de la classe
- Greus dificultats per seguir els llibres de text i les activitats
- Dificultats per copiar de la pissarra
- Etc....

2. Coneixements

Nivells que es situen entre el cicle inicial i el cicle mitjà de primària

Expressió oral

- Expressió oral elemental.
- Vocabulari restringit
- Dificultats gramaticals i sintàctiques
- Discurs redundat o repetitiu en el contingut

Comprensió oral

- Dificultats per seguir les explicacions de la classe
- Dificultats per seguir les converses habituals
- Dificultats per seguir ordres i consignes amb una certa complexitat

Lectura

- Lectura poc fluïda, amb vacil·lacions i sovint de forma sil·làbica
- Entonació poc correcta
- Alteracions del ritme
- Dificultats de comprensió

Expressió escrita

- Expressió de les idees emprant un vocabulari restringit i redundat
- Escripura de frases simples sense nexes d'unió
- Contingut superficial
- Expressió amb mancances d'estructuració morfosintàctica
- Errors d'ortografia natural
- Grafisme i escriptura que dificulta la lectura del text escrit

Numeració i càlcul

- Dificultats per llegir, escriure, representar i ordenar nombres naturals petits
- No domini de les operacions matemàtiques bàsiques

Problemes

- Dificultats per llegir i entendre enunciats de problemes senzills
- Dificultats per resoldre problemes amb una o varies operacions bàsiques

Mesura

- Desconeixement de les principals unitats de longitud, capacitat, massa i superfície

Geometria

- Dificultats per relacionar i representar els continguts geomètrics bàsics

Altres àrees

- Dificultats per entendre mínimament els continguts bàsics de les explicacions
- Dificultats per comprendre els enunciats i els textos del llibre
- Dificultats per relacionar els aprenentatges
- Oblit freqüent dels aprenentatges
- Etc.

3. Consideracions de caire general

Les característiques dels alumnes esmentats fan difícil delimitar els continguts necessaris que cal prioritzar, essent per tant important fer un esforç per consensuar aquells aprenentatges bàsics i funcionals que han de saber per acabar l'etapa amb uns coneixements bàsics sobre el món que els envolta i que els facilitin la incorporació al món laboral.

Sovint és molt complicat realitzar les adaptacions a partir dels llibres de text. D'una banda, els continguts dels llibres estan molt allunyats del nivell de competències d'aquest alumnat i per tant no poden aprendre de manera significativa. D'altra, el llenguatge i el disseny de les activitats és molt complex i no l'arriben a comprendre.

Hem vingut constatant els nombrosos problemes que suposa prendre decisions sobre les adaptacions si no definim prèviament allò que poden aprendre i per tant allò que és convenient treballar.

Des del nostre punt de vista, un primer pas seria fer una selecció dels continguts bàsics i funcionals que necessiten saber i a partir d'aquí organitzar el currículum.

També hem constatat les dificultats per decidir amb quins materials han de treballar. Si els alumnes es compren els llibres de text, aquests els són poc útils ja que no els poden seguir i per tant no els aprofiten. Si aconseguim posar-nos d'acord sobre els continguts, poder ens serà més fàcil decidir sobre els materials curriculars individuals que necessiten, ja sigui en forma de dossiers o de llibres adaptats de nivells inferiors.

Molts d'aquests alumnes reben suport fora d'algunes classes; de vegades surten les dos o tres hores de l'àrea i en aquest cas no hi ha problema per adaptar el currículum, però de vegades no és possible i han de romandre alguns temps dins la classe. Tanmateix, hi ha àrees en les que no surten i cal fer un esforç per adaptar mínimament les activitats a fi de que puguin aprofitar el temps.

És amb aquesta finalitat que estem fent un intent de selecció dels continguts bàsics de totes les àrees. Un cop acabat aquest treball, els diferents departaments haurien de donar el vist i plau sobre aquestes decisions i, si arriben a un acord, aquest hauria de ser el currículum a prioritzar i per tant a adaptar. Aquesta decisió sobre els continguts bàsics també ens ajudaria a definir els criteris per a l'avaluació i les decisions serien més objectives.

Al fer l'avaluació del llistat de continguts prioritzats, no oblidem que no es tracta de fer un llistat de mínims, sinó una selecció dels aprenentatges bàsics que han de permetre a aquests alumnes desenvolupar al màxim les capacitats expressades en els objectius generals de l'etapa i de les diferents àrees. És d'esperar que si treballem a partir del nivell real dels alumnes, aquests podran progressar, encara que més lentament, i al finalitzar l'etapa aconseguirem millorar el seu nivell. Òbviament, no pretenem que tinguin el mateix nivell que la resta de companys de classe, ja que el punt de partida és considerablement diferent.

Som conscients que aquestes decisions són difícils de prendre, però el que no podem fer és demanar a tothom el mateix, ja que els alumnes no són iguals i aquest col·lectiu amb més dificultats per aprendre necessiten un treball forçosament diferent.

Octubre, 1999

María José Montón. EAP